

Tässä asiakirjassa esitellään ne periaatteet, joiden mukaan oppilaalle myönnetään koulukuljetus Akaassa. Ohjeissa on tietoa myös koulukuljetusten käytännön järjestelyistä ja pelisäännöistä.

Koulukuljetukset toteutetaan perusopetuslain 32 §:n ja Akaan kaupungin koulutuslautakunnan vahvistamia ohjeita noudattaen. Muiden kuin kunnan kuljetukseen oikeutettujen oppilaiden huoltajat ovat itse velvollisia järjestämään lastensa kuljetukset parhaaksi katsomallaan tavalla. Myös kuljetukseen oikeutettujen oppilaiden huoltajat voivat järjestää omalla kustannuksellaan lastensa koulumatkat haluamallaan tavalla.

Perusopetuslaki ja Akaan kaupungin koulutuslautakunnan hyväksymät ohjeet määrittelevät ehdot, joiden täytyessä kunta järjestää oppilaalle koulukuljetuksen.

1. LIIKENNETURVALLISUUS

1.1. Vastuut

Kunta tekee omalta osaltaan mahdolluuksiensa mukaan työtä koulumatkojen turvallisuuden parantamiseksi. Huoltajien toivotaan huolehtivan siitä, että koulunsa aloittaville ja vanhemmillekin oppilaille opetetaan hyvin koulumatkareitti, aikataulut ja liikenteessä kulkeminen. Nämä asiat kerrataan vuosittain. Esikoululaisia ja 1-2 luokkien oppilaita ei ole syytä päästää kouluun polkupyörällä. Pyöräilykypärää on käytettävä aina pyöräillessä. Myös heijastimen käyttö on ehdottoman tärkeää pimeään vuodenaikaan. Huoltajat ovat ensisijaisesti velvollisia opastamaan ja opettamaan lapsiaan liikkumaan turvallisesti liikenteessä.

Lasten huoltajat vastaavat siitä, että lapsi pääsee turvallisesti kotoa linja-autoon tai taksiin ja paluumatkalla niistä kotiin.

Liikennöitsijän vastuu kattaa oppilaiden kuljetuksen kotipysäkiltä koulun pysäkille ja koulun pysäkiltä kotipysäkille.

Liikennöitsijöiden on koulukuljetuksissa noudatettava liikenne- ja viestintäministeriön päätöstä koulu- ja päivähoitokuljetusten kuormituksesta ja turvallisuusjärjestelyistä. Päätös on liitteenä 1.

Katso lisäksi kohta 5/Kuljetukseen liittyvät pelisäännöt

1.2. Vakuutukset

Kunta on vakuuttanut kaikki oppilaat koulussa tai koulumatkalla tapahtuvan tapaturman varalta. Vakuutus koskee varsinaista koulu-aikaa ja koulumatkaa sekä koulun järjestämiä opinto- ym. retkiä. Vakuutus korvaa tapaturman aiheuttamat hoitokulut. Esinevahinkoja ei korvata. Vakuutus ei korvaa sitä, jos oppilas aiheuttaa vahinkoa toiselle osapuolelle eikä sitä, jos vaatteet, silmälasit tms. rikkoutuvat. Iästä huolimatta vahingontekijä tai hänen huoltajansa joutuu korvaamaan aiheuttamansa vahingon.

2. YLEISET PERIAATTEET

2.1. Koulumatka

Perusopetuksen oppilaiden varsinaisella koulumatkalla tarkoitetaan oppilaiden päivittäistä kodin ja koulun välistä matkaa, jonka oppilas kulkee mennessään kouluun lyhyintä, jalankulkukelpoista ja yleisessä käytössä ympäri vuoden olevaa tietä pitkin.

Hammaslääkäriissä käynnit eivät kuulu koulukuljetusten piiriin.

2.2 Koulumatkan pituus

Kunta järjestää oppilaalle kuljetuksen, jos koulumatka on yli 5 kilometriä. Koulumatkan ollessa 3-5 km kuljetukset järjestetään tässä asiakirjassa myöhemmin esitettävien periaattein.

2.3 Omavastuurajat

Kunnan velvollisuutena ei ole järjestää koulukuljetusta koko matkalle, vaan kuljetus voidaan järjestää vain osalle matkasta. Oppilaan tulee varautua kulkemaan omin neuvoin esim. matka kotoa taksi- tai linja-autoreitin varteen.

Kunta ei vastaa erillisistä kuljetuksista huonoissa keliolosuhteissa. Näissä tapauksissa huoltajan vastuulla on päätös kouluun lähettämisestä.

2.4 Koulumatkan vaarallisuus

Jos koulumatka tai osa siitä määritellään vaaralliseksi, kunta on velvollinen järjestämään kuljetuksen vaaralliseksi katsotuksi koulumatkan osuudelle tai korvaamaan huoltajalle koulumatkakustannuksia oppilaan kuljettamisesta. Koulumatkan turvallisuuden arvioinnissa tarkastellaan koulumatkan liikenteellisiä olosuhteita ja käytössä on Koululiitu-ohjelma, jossa on huomioitu mm. seuraavat seikat:

- tien toiminnallinen luokka
- tien ylityskohdat
- liikennemäärät
- nopeusrajoitukset
- tien leveys
- tien piennarleveys
- mahdolliset kevyen liikenteen väylät ja tievalaistus

Koululiitu-ohjelman mukaisesti vaarallisiksi tieosuuksiksi määritellään:

- tie 190 on vaarallinen 0-6 lk:n oppilaille
- valtatie 9 on vaarallinen 0-9 lk:n oppilaille
- Sontulantie on vaarallinen 0-4 lk:n oppilaille matkalla, jolla ei ole kevyen liikenteen väylää
- Sotkiantie välillä Valtatie 9 – Soninlahti on vaarallinen 0-2 lk:n oppilaille

- Kurisjärventie välillä Kartanontie – Siniänmäentie on vaarallinen 0-2 lk:n oppilaille ja välillä Siniänmäentie – Sotkiantie vaarallinen 0-4 lk:n oppilaille
- Lontilantie välillä Kartanontie 146 – Lontilantie 408 on vaarallinen 0-2 lk:n oppilaille

2.5 Koulumatkan vaikeus tai rasittavuus

Kunta on velvollinen järjestämään koulukuljetuksen tai korvaamaan huoltajalle koulumatkakustannuksia, jos matka on oppilaalle liian vaikea tai rasittava. Matkan rasittavuutta arvioitaessa käytetään perusteena lääkärinlausuntoa, jonka huoltaja on velvollinen hankkimaan. Lausunto on uusittava joka lukuvuosi, jos se ei ole luonteeltaan pysyväisluonteinen. Tällaisessa tapauksessa asia sovitaan erikseen.

Kuljetus/korvaushakemus liitteineen toimitetaan koulun rehtorille vuosittain huhtikuun **15 pv.** mennessä. Koulun rehtori toimittaa hakemuksen edelleen sivistysjohtajalle.

Rehtori päättää oppilaan tilapäisestä (esim. sairastumisesta tai loukkaantumisesta johtuva) kuljetustarpeesta.

2.6 Muussa kuin lähikoulussa koulua käyvät oppilaat

Perusopetuslain 6 §:n mukaan kunta osoittaa esiopetukseen tulevalle lapselle esiopetuspaikan ja oppivelvolliselle oppilaalle lähikoulun. Kunta on velvollinen järjestämään koulukuljetuksen ainoastaan oppilaan lähikouluun.

3. KOULUKULJETUSTEN KÄYTÄNNÖN JÄRJESTELYT

Koululaisten kulkeminen haja-asutusalueilta kouluille ei useinkaan ole mahdollista ilman erikseen järjestettyjä taksi- tai tilauslinja-autoliikennettä. Aikatauluista johtuen oppilas voi joutua odottamaan kuljetusta aamulla ja/tai illalla. Lain mukaan oppilaan koulumatka odotuksineen voi kestää enintään 2½ tuntia, yläkoululaisella 3 tuntia päivässä. Erityisopetuksessa olevan oppilaan koulumatka voi odotusaikoinen kuitenkin kestää enintään 3 tuntia päivässä. Odotusajat pyritään pitämään kohtuullisina. Kuljetusten/koulun alkamisen odottaminen koululla tapahtuu valvotuissa olosuhteissa.

Maksuttomaan koulukuljetukseen oikeutetun oppilaan huoltajalle voidaan maksaa koulumatkakustannusten korvausta, jos huoltaja itse hoitaa oppilaan kuljetuksen siinä tapauksessa, että muuta koulukuljetuksen tarvetta ei kyseisellä suunnalla ole.

Päätös korvauksen maksamisesta tehdään aina tapauskohtaisesti lukuvuodeksi kerrallaan ja korvausanomus on jätettävä jokaiselle lukuvuodelle erikseen. Korvaus maksetaan liikenne- ja viestintäministeriön vahvistaman vakiovuoron alennuslipputaksan mukaisena korvauksena/matka.

3.1. Kuinka koulukuljetusta tai korvausta haetaan?

Koulumatkan ollessa yli 5 km kunta järjestää kyydityksen ilman erillistä hakemusta.

Muiden osalta koulumatkan järjestämistä tai koulumatkakulujen korvausta haetaan jokaiselle lukuvuodelle erikseen huhtikuun **15. pv** mennessä. Kuljetushakemuslomakkeita saa kouluilta, kaupungin nettisivuilta ja koulutoimistosta.

4. MAKSUT JA MAKSUPERUSTEET

4.1. Maksuton kuljetus

- yli viiden kilometrin (5 km) pituinen koulumatka kaikilla esioppilailta ja 1-9 luokkien oppilailta ilman hakemusta

4.2. Maksullinen kuljetus

Koulukuljetusta suorittaviin autoihin voidaan ottaa hakemuksesta rehtorin päätöksellä sellaisia oppilaita, joilla ei ole oikeutta maksuttomaan koulukyytiin em. perustein, mikäli huoltajat osallistuvat kuljetuskustannuksiin, ja muutoin seuraavasti:

Jos alueella on maksuttomia kuljetustarpeita varten olemassa reitti ja taksiin mahtuu, on maksullisen kuljetuksen hinta **2,50 €** suunta **1.8.2015** lähtien.

Taksan vahvistaa koulutuslautakunta.

Kuljetus laskutetaan huoltajilta puolivuositain. Lyhyitä alle viikon mittaisia poissaoloja ei oteta huomioon laskutuksessa vähentävänä tekijänä.

5. KULJETUKSEEN LIITTYVÄT PELISÄÄNNÖT

Laki järjestyksen pitämisestä joukkoliikenteessä oikeuttaa kuljettajan poistamaan häiriötä aiheuttavan matkustajan, joka kuljettajan kiellosta huolimatta jatkaa häiriön aiheuttamista. Matkustajaa ei saa kuitenkaan poistaa, jos siitä aiheutuisi vaaraa hänen terveydelleen.

Taksin kuljettaja valvoo turvavöiden käyttöä ja ohjaa oppilaita niiden käyttöön. Siinä tapauksessa, että lapsi ei suostu käyttämään turvavyötä, taksin kuljettajan tulee ilmoittaa siitä koululle. Tämän jälkeen koululta otetaan yhteyttä oppilaan kotiin ja kerrotaan, että mikäli oppilas ei noudata turvallisuudesta annettuja ohjeita, taksi voi kieltäytyä ottamasta oppilasta koulukuljetukseen. Mikäli tilanteessa ei tapahdu muutosta, ilmoittaa taksi asiasta rehtorille / koulunjohtajalle.

Perusopetuslain 29 ja 32 §:ien määräykset huomioonottaen koulutoimisto voi siirtää koulukuljetuksen järjestämisen huoltajan vastuulle. Sama koskee myös muuta oman tai muiden henkilöiden liikenneturvallisuuden vaarantamista.

Koulutaksin ei tarvitse odottaa oppilasta, jos hän myöhästyy taksipysäkillä. Oppilaan on oltava sovittuna aikana sovitulla taksipysäkillä.

Oppilaan jäädessä kuljetuksesta pois, esimerkiksi sairauden takia, huoltajan on ilmoitettava asiasta taksille hyvissä ajoin joko soittamalla tai tekstiviestillä.

Koulun on ilmoitettava taksille tai linja-autolle muutoksista sovittuun aikatauluun. Samoin liikennöitsijän on ilmoitettava koululle/esiopetukseen kuljetusaikataulun tilapäisestä muutoksesta.

6. PÄÄTÖKSENTEKO

Koulutuslautakunta hyväksyy nämä koulukuljetusperiaatteet. Näiden koulukuljetusperiaatteiden toimivuutta seurataan käytännössä ja niitä voidaan tarvittaessa muuttaa lautakunnan päätöksellä.

Harkinnanvaraisista koulukuljetuksista päätökset tekee **sivistysjohtaja**.

Mikäli huoltajat eivät tyydy **sivistysjohtajan** päätökseen, siitä voi tehdä oikaisuvaatimuksen hallinto-oikeudelle.

7. TIEDOTTAMINEN

Lukuvuosittain tiedot toimitetaan koteihin pääsääntöisesti koulukohtaisina kevätlukukauden loppuessa tai viimeistään 1 viikkoa ennen koulutyön alkamista syksyllä.

Sivistysjohtajan päättämistä harkinnanvaraisista kuljetuksista ilmoitetaan vanhemmille koululta.

Muutoin koulukyydeistä tiedottaminen on koulukohtaisten tarpeiden mukaan esillä yhtenä teemana koulujen ja esiopetuksen vanhempainilloissa.

Hyväksytyt koulukuljetusperiaatteet ovat kaikkien luettavissa Akaan kaupungin kotisivuilla.

Perusopetuslaki (628/1998)

29 § Oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön

Opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön.

Opetuksen järjestäjän tulee laatia opetussuunnitelman yhteydessä suunnitelma oppilaiden suojelemiseksi väkivallalta, kiusamiselta ja häirinnältä sekä toimeenpanna suunnitelma ja valvoa sen noudattamista ja toteutumista. Opetushallituksen tulee antaa määräykset tämän suunnitelman laatimisesta.

Opetuksen järjestäjän tulee hyväksyä järjestyssäännöt tai antaa muut koulussa sovellettavat järjestysmääräykset, joilla edistetään koulun sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä kouluyhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä.

Edellä 3 momentissa tarkoitettussa järjestyssäännössä ja muissa järjestysmääräyksissä voidaan antaa kouluyhteisön turvallisuuden ja viihtyisyyden kannalta tarpeellisia määräyksiä käytännön järjestelyistä ja asianmukaisesta käyttäytymisestä. Lisäksi määräyksiä voidaan antaa koulun omaisuuden käsittelystä sekä oleskelusta ja liikkumisesta koulurakennuksissa ja koulun alueella.

32 §

Koulumatkat

Jos perusopetusta tai lisäopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai lasten päivähoidosta annetussa laissa tarkoitettua päivähoidosta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai päivähoidosta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai päivähoitoon. Perusopetusta, lisäopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus. [\(19.12.2003/1139\)](#) Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on

lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia. ([24.6.2010/642](#))

Jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämispäikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista. ([19.12.2003/1139](#))

Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.

Lisätietoja:

Sivistysjohtaja, puh. 040 335 3377
Hallintosihtööri, puh 040 335 3216

Yhteystietoja:

Alakoulut:

Arvo Ylpön koulu, rehtori, puh. 040 335 3340

Kirkonkylän koulu, rehtori, puh. 040 335 4615

Nahkialan koulu, rehtori, puh. 040 335 3320

Pappilan koulu, rehtori, puh. 040 335 3317

Rasin koulu, rehtori, puh. 040 335 3370

Sontulan koulu, rehtori, puh. 040 335 4622

Viialan keskustan koulu, rehtori, puh. 040 335 3350

Yläkoulut:

Hirvialhon koulu, rehtori, puh. 040 335 3323

Toijalan yhteiskoulu, rehtori, puh. 040 335 3301

LIITE 1.

Annettu Helsingissä 21 päivänä kesäkuuta «2006»

Liikenne- ja viestintäministeriön asetus**koulu- ja päivähoitokuljetusten kuormituksesta ja turvallisuusjärjestelyistä**

Liikenne- ja viestintäministeriön päätöksen mukaisesti säädetään 3 päivänä huhtikuuta 1981 annetun tieliikennelain (267 § 1981) 108 §:n 3 momentin 2 kohdan nojalla, sellaisena kuin se on laissa 1091 § 2002:

1 § Soveltamisala

Tätä asetusta sovelletaan päivähoitokuljetuksiin ja esiopetukseen, perusopetukseen ja lisäopetukseen osallistuvien oppilaiden sekä toisen asteen koulutukseen osallistuvien opiskelijoiden kuljetuksiin, jos kuljetuksen järjestää kunta, kuntayhtymä, koulu tai laitos tilausliikenteenä ja kuljetukseen saadaan kunnan tai valtion tukea.

2 § Kuormitus henkilöautoissa

Autossa voidaan kuljettajan lisäksi kuljettaa enintään rekisteriin merkityn istumapaikkaluvun mukainen määrä matkustajia. Jos auto on varustettu koulukuljetuskäyttöön hyväksytyillä lisäturvavöillä, saa matkustajien määrä yhdellä istuimella tai istuinrivillä olla enintään:

Istumapaikkojen määrä Matkustajien määrä

1	2
2	3
3	5
4	6

Vierekkäisillä istumapaikoilla ei kuitenkaan saa olla useampia kuin kolme matkustajaa.

Kuljettajalle ja kahdeksalle matkustajalle rekisteröidyssä henkilöautossa saa kullakin vähintään 70 senttimetrin levyisellä istumapaikalla, kuljettajan viereistä paikkaa lukuun ottamatta, kuljettaa kahta siihen sopivaa matkustajaa. Matkustajien kokonaismäärä saa tällöin olla 13, jos kaikki matkustajat ovat lukuvuoden alkaessa alle 13-vuotiaita, ja muutoin 12.

Jos kuljetuksessa on myös muita kuin tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvia matkustajia, lasketaan koulu- tai päivähoitokuljetukseen käytettävien istumapaikkojen enimmäiskuormitus muilta matkustajilta vapaaksi jäävän istumapaikkaluvun mukaan.

Henkilöauton takimmaisesta istuinrivin käyttö koulu- ja päivähoitokuljetuksissa on kielletty, jos istuimet on asennettu selkä menosuuntaan.

3 § Kuormitus linja-autoissa

Linja-autossa voidaan kuljettajan lisäksi kuljettaa enintään rekisteriin merkityn istumapaikkaluvun mukainen määrä matkustajia.

4 § Matkustajaluettelo

Kuljetuksen tilaajan tulee antaa kuljetuksen suorittajalle allekirjoittamansa matkustajaluettelo, johon on merkitty matkustajien nimet, heidän ikänsä lukuvuoden alkaessa ja koulu tai oppilaitos. Luettelo tulee olla kuljetusautossa kunkin lukuvuoden syyskuun 15 päivästä alkaen. Muutokset on merkittävä luetteloon kunkin kuukauden 15 päivään mennessä. Päivähoitokuljetuksissa matkustajaluettelo ei ole pakollinen.

5 § Koulu- ja päivähoitokuljetusten merkitseminen

Kuljetusautossa tulee olla edessä ja takana neliön muotoinen, heijastavalla keltaisella pohjalla varustettu irrotettava kilpi, jonka sivut ovat 40 senttimetriä pitkiä, jossa on 25 millimetriä leveät punaiset reunat ja jonka keskellä on samanlainen musta kuvio kuin liikennemerkissä 152, Lapsia, sekä sen alla mustalla teksti "Koulukyyti". Kilpi on kiinnitettävä siten, että sen yläreuna on enintään 150 senttimetrin korkeudella tien pinnasta. Henkilöautoissa kilpi saadaan kuitenkin asentaa myös katolle.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu kilpi saadaan henkilöautoissa korvata taksivalaisimen päälle tai sen tilalle asennetulla vähintään taksivalaisimen kokoisella keltaisella kuvulla, jossa on samanlainen musta kuvio kuin liikennemerkissä 152, Lapsia, ja teksti "Koulukyyti". Kuvussa on koulu- ja päivähoitokuljetuksen aikana käytettävä valoa.

Koulu- ja päivähoitokuljetuksen päätyttyä kilpi tai kupu on heti poistettava.

6 § Ajoreitti ja pysäkit

Tämän asetuksen mukaisissa kuljetuksissa käytettävän auton ajoreitti on valittava siten, etteivät matkustajat autoon noustessaan tai siitä poistuessaan tarpeettomasti joudu ylittämään ajorataa.

Jos kuljetus alkaa koululta tai päättyy sinne, on autoihin noustava ja niistä poistuttava siihen varatulla ja erikseen merkityllä paikalla koulun alueella tai sen välittömässä läheisyydessä. Paikan valinnassa on kiinnitettävä huomiota siihen, että ajoneuvoliikenne ei vaaranna kuljetettavien tai muiden alueella liikkuvien turvallisuutta.

7 § Ovien lukitus

Kuljetusauton oven sisäpuolisen kahvan tulee olla rakenteeltaan ja sijoitukseltaan sellainen, ettei ovea voi vahingossa avata.

8 § Kuljetusauton nopeus

Tämän asetuksen mukaisissa kuljetuksissa suurin sallittu nopeus on 80 kilometriä tunnissa.

9 § Alkolukko

Tämän asetuksen mukaisissa kuljetuksissa on yleensä käytettävä alkolukolla varustettuja ajoneuvoja.

10 § Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä elokuuta «2006».

Henkilöauton takimmaisesta istuinrivin käyttökieltoa koskevaa 2 §:n 5 momenttia sovelletaan 1 päivänä maaliskuuta 2007 ja sen jälkeen käyttöön otettuihin ajoneuvoihin.

Linja-auton kuormitukseen ennen 1 päivää elokuuta 2007 sovelletaan tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Tällä asetuksella kumotaan 17 päivänä elokuuta 1988 annettu liikenneministeriön päätös koulu- ja päivähoitokuljetusten kuormituksesta ja turvallisuusjärjestelyistä (Dn:o 488«/»01«/»88) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Helsingissä 21 päivänä kesäkuuta «2006»

Liikenne- ja viestintäministeri
Susanna Huovinen

Ylitarkastaja
Janne Mänttari